

Téma : **ZÁKLADNÉ POJMY Z GENETIKY**

1/ GÉN = jednotka dedičnosti / vloha, dedičný faktor /, je úsekom reťazca DNA / len pri vírusoch RNA úsek RNA /, ktorý nesie informáciu o poradí aminokyselín pri syntéze polypeptidového reťazca určitej bielkoviny, enzýmu

2/ GENOTYP = súbor génov organizmu

3/ FENOTYP = prejavenie genotypu navonok – súbor znakov a vlastností organizmu. Morfológické znaky – farba tela Funkčné znaky = schopnosť vykonávať určitú činnosť Psychické znaky = temperament Na prejavenie fenotypu = prostredie – koeficient dedivosti

4/ GÉNY SÚ PRÍTOMNÉ V KAŽDEJ ŠTRUKTÚRE, KTORÁ MÁ DNA.

5/ Súbor všetkých chromozómových génov = **GÉNOM**.

Jadrá buniek haploidných organizmov a **GAMETY** majú **len JEDEN GÉNOM**. Jadrá buniek s dvoma súbormi chromozómov majú dva súbory génov čiže dva **GÉNOMY**.

6/ HOMOLOGICKÉ CHROMOZÓMY = majú rovnaké gény. Väčšina chromozómových génov ma stále miesto na chromozóme = **LOKUS**.

7/ PÁROVÉ ZALOŽENIE DEDIČNÝCH ZNAKOV = konkrétny znak diploidného organizmu je riadený vzájomným pôsobením dvojice génov na **HOMOLOGICKÝCH CHROMOZÓMOCH**

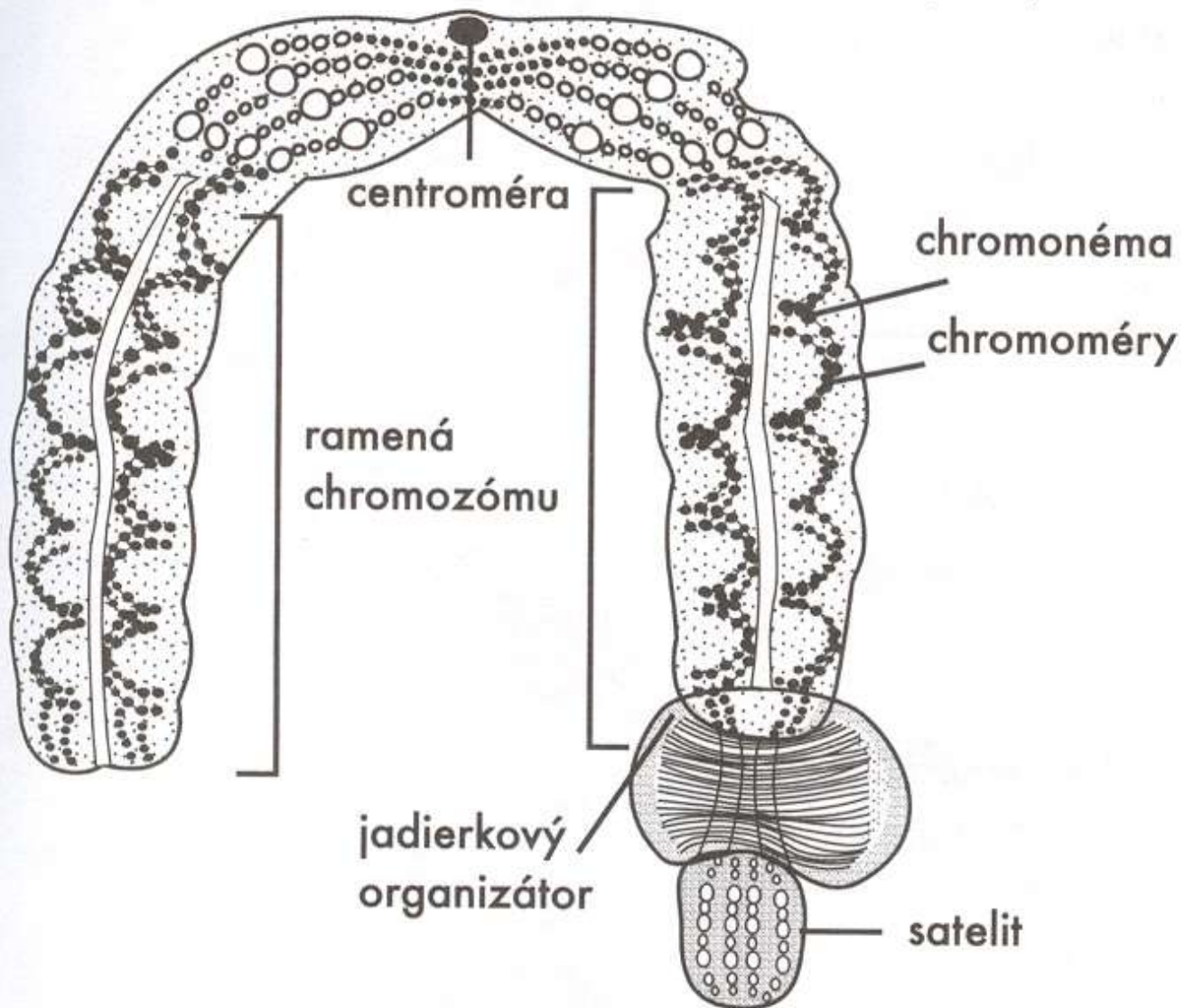
8/ ALELA / ALELICKÝ PÁR /

HOMOZYGOT funkčná zhodnosť alelového páru. Opak **HETEROZYGOT**

9/ DOMINANCIA – RECESIVITA = sila účinku pôsobenia génov

/ Poznámka = **človek 46, ošípaná 40, HD 60, sliepka 78 chromozómov** – dlhý, nitkovitý, rôznym spôsobom poprehýbaný útvar.

Zložené z látky **CHROMATÍN** = a/ **BIELKOVINA** b/ **DNK DEZOXIRIBONUKLEOVÁ** – špecifickej štruktúre je zakódovaná genetická informácia pre vznik určitého znaku, vlastnosti = **GÉN**

Obr. 17a Schematický nákres štruktúry chromozómu pozorovaný svetelným mikroskopom